

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΑΝΟΣΗΣ ΗΠΑΤΙΤΙΔΑΣ

Δάφνου Π.¹, Μάργαρη Ν.², Ελευσινιώτης Ι.³, Δοκουσίδου Ε.²

1. Νοσηλεύτρια Msc, Phd(c), Γ.Ν.Α «ΚΑΤ» Αθήνα, 2. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα
3. Καθηγητής Παθολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Γ.Ο.Ν.Κ «Οι Άγιοι Ανάργυροι»

Εισαγωγή

Η αυτοάνοση ηπατίτιδα (ΑΗ) είναι μια σπάνια φλεγμονή του ήπατος, άγνωστης αιτιολογίας, η οποία πιθανόν να οδηγήσει σε οξεία ή σοβαρή ηπατική νόσο. Η ταχεία και έγκαιρη διάγνωση της αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο, αλλά και η άμεση θεραπεία της συμβάλλει στην πλήρη ύφεση της.

Σκοπός

Διερεύνηση του κλινικο-εργαστηριακού ελέγχου στη διάγνωση και διαχείριση της αντιμετώπισης της αυτοάνοσης ηπατίτιδας.

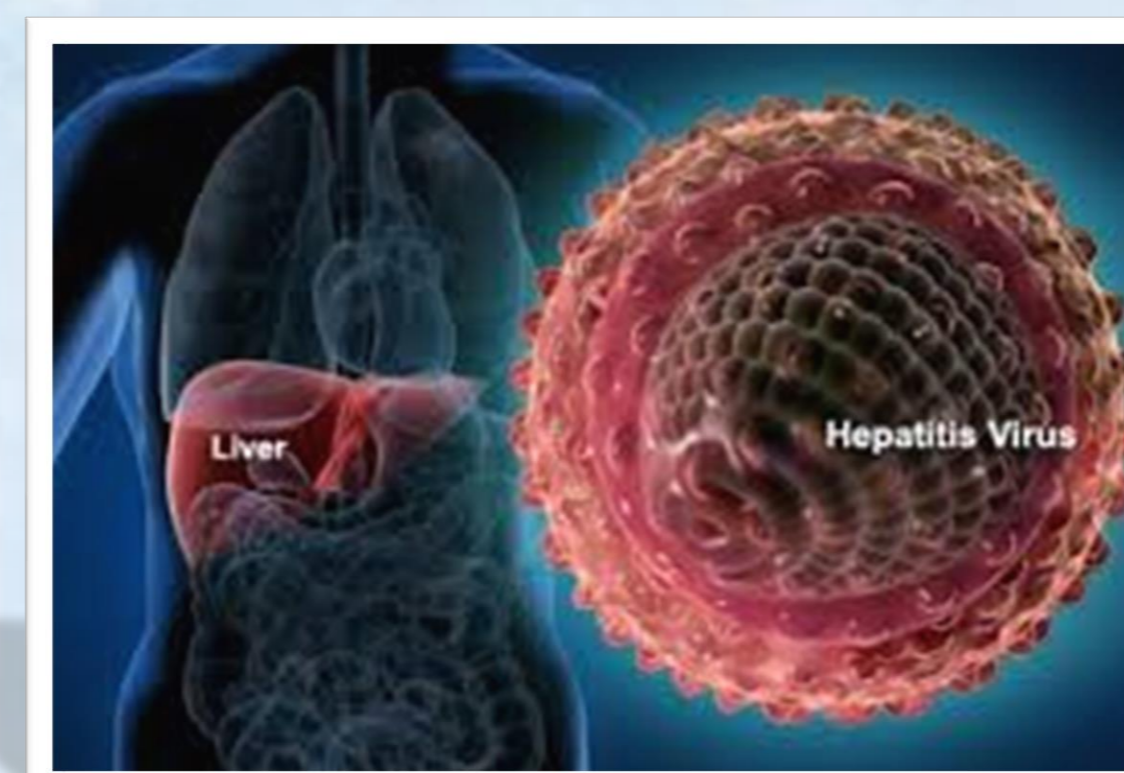
Μέθοδος Ανασκόπησης

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση άρθρων και μελετών της τελευταίας δεκαετίας στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar με λέξεις κλειδιά όπως 'autoimmune hepatitis', 'clinical management', 'diagnosis', 'treatment'. Κριτήρια αποκλεισμού αποτέλεσαν η γλώσσα, εκτός της αγγλικής και της ελληνικής.

Αποτελέσματα

Η ΑΗ εμφανίζεται πιο συχνά στο γυναικείο φύλο και οι κλινικές της εκδηλώσεις ποικίλλουν. Η διάγνωση της βασίζεται σε συνδυασμό διαγνωστικών κριτηρίων, των κλινικο-εργαστηριακών, απεικονιστικών, ανοσολογικών και ιστολογικών παραμέτρων, και τα αποτελέσματα τους θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη στη διαφορική διάγνωση σε κάθε ασθενή με οξεία ή χρόνια ηπατική νόσο. Ειδικότερα, για την επίτευξη της έγκαιρης διάγνωσης, συνίσταται έλεγχος των ηπατικών ένζυμων (SGOT/AST, SGPT/ALT) και των αυτοαντισωμάτων έναντι λείων μυϊκών ινών (SMA), αντιπυρηνικά αντισώματα (ANA) και αντισώματα έναντι ήπατος-νεφρού (LKM-1), τα οποία είναι αυξημένα. Επίσης, η ιστολογική εξέταση του ήπατος αποτελεί μέθοδο εκλογής της νόσου και το αποτέλεσμα της καθορίζει τη χορήγηση της φαρμακευτικής αγωγής ή μη και την πρόγνωση της. Στη θεραπεία της ΑΗ συνίσταται ανοσοκατασταλτική αγωγή, κορτικοστεροειδή ακολουθούμενη από θεραπεία με αζαθειοπρίνη, ενώ σε μη ανταπόκριση της χορηγείτε κυκλοσπορίνη. Εντούτοις, η υποτροπή μπορεί να εκδηλωθεί σε κάθε τύπο της νόσου και γι' αυτό οι ασθενείς πρέπει να παρακολουθούνται στενά και να επιτηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Ακόμα, απαραίτητος κρίνεται ο εμβολιασμός κατά του ιού της ηπατίτιδας Α και Β, και του ιού της γρίπης και συστήνεται σε όλους τους ασθενείς.

Συμπεράσματα

Σήμερα η ΑΗ παραμένει μια σημαντική πρόκληση στη διάγνωση και διαχείριση της αντιμετώπισης. Τα διαγνωστικά κριτήρια αποτελούν χρήσιμο εργαλείο στην καθημερινή κλινική πρακτική. Η πολυπλοκότητα της νόσου απαιτεί την ίδρυση εξειδικευμένων κέντρων με εκπαιδευμένο ιατρο-νοσηλευτικό προσωπικό, με στόχο να βελτιώσουν σημαντικά την αποτελεσματικότητα της φροντίδας των ασθενών.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. Dalekos GN, Gatselis NK. Autoimmune serology testing in clinical practice: An updated roadmap for the diagnosis of autoimmune hepatitis. *Eur J Intern Med.* 2022 Nov 15;S0953-6205(22)00403-4. doi: 10.1016/j.ejim.2022.11.013. Epub ahead of print. PMID: 36400668.
2. Bhumi SA, Wu GY. Seronegative Autoimmune Hepatitis. *J Clin Transl Hepatol.* 2023 Apr 28;11(2):459-465. doi: 10.14218/JCTH.2022.00235. Epub 2022 Sep 26. PMID: 36643052; PMCID: PMC9817061.
3. Zhang X, Jain D. The many faces and pathologic diagnostic challenges of autoimmune hepatitis. *Hum Pathol.* 2022 Jun 23;S0046-8177(22)00164-2. doi: 10.1016/j.humpath.2022.06.019. Epub ahead of print. PMID: 35753409.
4. Gatselis, N. K., Zachou, K., Koukoulis, G. K., & Dalekos, G. N. (2015). Autoimmune hepatitis, one disease with many faces: etiopathogenetic, clinico-laboratory and histological characteristics. *World journal of gastroenterology: WJG*, 21(1), 60.
5. Yoshiji H, Nagoshi S, Akahane T, Asaoka Y, Ueno Y, Ogawa K, Kawaguchi T, Kurosaki M, Sakaida I, Shimizu M, Taniai M, Terai S, Nishikawa H, Hiasa Y, Hidaka H, Miwa H, Chayama K, Enomoto N, Shimosegawa T, Takehara T, Koike K. Evidence-based clinical practice guidelines for Liver Cirrhosis 2020. *J Gastroenterol.* 2021 Jul;56(7):593-619. doi: 10.1007/s00535-021-01788-x. Epub 2021 Jul 7. PMID: 34231046; PMCID: PMC8280040.